

Provincie Overijssel

Luttenbergstraat 2
Postbus 10078
8000 GB Zwolle
Telefoon 038 499 88 99
Fax 038 425 48 88
overijssel.nl
postbus@overijssel.nl

KvK 51048329
IBAN NL45 RABO 0397 3411 21

Inlichtingen bij

telefoon [redacted]
[redacted]@overijssel.nl
Zaaknummer 5739987

[redacted]
De heer [redacted]
[redacted]
[redacted]

Datum	Kenmerk	Bijlagen	Uw brief	Uw kenmerk
12.08.2020	2020/0176034	6		

Onderwerp: Ontheffing Wet natuurbescherming

Geachte heer [redacted]

De heer [redacted] van het adviesbureau [redacted] heeft, namens uw organisatie, een aanvraag om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming – onderdeel soorten¹ (verder Wnb - soorten) bij ons ingediend. Deze hebben wij op 27 februari 2020² ontvangen. De aanvraag heeft u tussentijds gewijzigd³. Deze gewijzigde aanvraag is het uitgangspunt voor deze ontheffing. De aanvraag is gedaan vanwege realisatie van 5 woningen op de Blokstegenweg in Ambt-Delden. In deze brief geven wij ons besluit weer.

Besluit

Wij besluiten u een ontheffing⁴ te verlenen van verbodsbepalingen voor een nationaal beschermde soort. In het bijzonder gaat het om het verbod om vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van levendbarende hagedis opzettelijk te beschadigen of te vernielen⁵. Deze ontheffing heeft betrekking op de activiteiten die te maken hebben met de realisatie van 5 woningen op de Blokstegenweg in Ambt-Delden.

Deze ontheffing treedt in werking een dag na de verzenddatum van dit besluit tot en met 01 maart 2025.

Verder besluiten wij dat de volgende stukken/delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van de ontheffing, voor zover niet in strijd met de voorschriften zoals weergegeven in bijlage 1. De aanvraag van 27 februari 2020 en de bijbehorende stukken te weten:

- 'Activiteitenplan levendbarende hagedis Blokstegenweg Azelo' en 'Ecologisch werkprotocol' van februari 2020 (herziening juni 2020);
- 'Planning werkzaamheden' van 22 juli 2020 (bijlage 5 van dit besluit);
- 'Beheerplan compensatiegebied levendbarende hagedis Blokstegenweg Azelo door Stichting Twickel' van 22 juli 2020 (bijlage 6 van dit besluit).

De motivering voor ons besluit is in bijlage 2 (overwegingen), behorende bij dit besluit, weergegeven.

¹ In het kader van art. 3.10, tweede lid, in samenhang met art. 3.8, eerste lid Wnb
² EDO-kenmerk 2020/0065880
³ EDO-kenmerk 2020/0188144
⁴ Op basis van art. 3.10, tweede lid, in samenhang met art. 3.8 Wnb
⁵ Art. 3.10, eerste lid, sub b Wnb

Voorschriften

Aan ons besluit verbinden wij voorschriften. Deze zijn in bijlage 1 weergegeven.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met dit besluit om ontheffing te verlenen kunt u bezwaar maken. Op pagina 3 wordt toegelicht hoe u dit kunt doen.

Leges

U bent voor het in behandeling nemen van uw aanvraag leges verschuldigd⁶.

De verschuldigde leges zijn:

Artikel Code	Artikel omschrijving	Leges bedrag
7.6.2	WNB aanvraag ontheffing art.3.3, 3.8 en 3.10 soortenbescherming infrastructureel werk, ruimtelijke inrichting	€ 3.025,00
Totaal leges		€ 3.025,00

Voor betaling van dit bedrag ontvangt u een factuur. Op deze factuur staat tevens vermeld hoe u eventueel bezwaar kunt aantekenen tegen de hoogte van het legesbedrag en de gehanteerde grondslagen.

Vragen

Heeft u vragen? Belt u dan met [REDACTED] te bereiken tijdens kantooruren op nummer [REDACTED]. Schrijft u ons een brief of e-mail? Behandel dan één onderwerp per brief of e-mail. Wilt u ook het zaaknummer Z-HZ_WNB-2020-001004 vermelden? Op die manier kunnen wij sneller op uw vraag of opmerking reageren.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

[REDACTED]
Lars Wuijster,
teamleider Vergunningverlening

Bijlagen:

Bijlage 1	Voorschriften
Bijlage 2	Overwegingen bij het besluit
Bijlage 3	Locatie plangebied
Bijlage 4	Kaart en foto's herinrichting nieuw leefgebied
Bijlage 5	Planning werkzaamheden
Bijlage 6	Beheerplan

Afschriften

Een afschrift van dit besluit is tevens verzonden aan:

- Burgemeester en wethouders van Gemeente Hof van Twente;
- [REDACTED] [REDACTED] Postbus 98, 6950AB Dieren.

⁶ Belastingverordening Overijssel

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u bezwaar maken, als u belanghebbende bent.

Stuurt u dan een bezwaarschrift aan ons. Wij controleren dan of wij een juist besluit hebben genomen.

Uw bezwaarschrift is een brief die aan een aantal eisen moet voldoen.

De wet stelt eisen aan uw bezwaarschrift. Die eisen zijn:

1. U zegt met welk besluit u het niet eens bent. Dit doet u door in uw bezwaarschrift het kenmerk te vermelden dat op onze brief staat.
2. U zegt waarom u het niet eens bent met dit besluit.
3. U zet uw naam, adres, handtekening en de datum op uw bezwaarschrift.
4. U verstuurt het bezwaarschrift op tijd. Op onze brief staat een verzenddatum. U stuurt ons binnen zes weken na die datum uw bezwaarschrift.

Uw bezwaarschrift kunt u op 3 manieren aan ons versturen.

1. Met de post naar: Gedeputeerde Staten van Overijssel, Team Juridische zaken, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle.
2. Via internet. U gebruikt daarvoor ons digitale bezwaarformulier. U vindt het formulier via <https://forms.overijssel.nl/bezwaar-klacht/bezwaar-beslissing/>.
3. Met een faxbericht. Het faxnummer van het team Juridische Zaken is: 038 – 425 48 02.

Wat als u niet kunt wachten tot er een nieuw besluit is genomen?

Ook als u bezwaar maakt treedt dit besluit gewoon in werking. Dat kan vervelende gevolgen voor u hebben. U kunt de rechtbank dan vragen een voorlopige beslissing te nemen, door een zogeheten 'voorlopige voorziening' aan te vragen. Dit is een aparte procedure die loopt naast de door u gestarte bezwaarprocedure. Voor de behandeling van uw verzoek om een voorlopige voorziening betaalt u een bedrag. De rechter kan beslissen dat wij dat bedrag aan u moeten vergoeden. Voor informatie over het indienen van een verzoek belt u met de Rechtbank Overijssel: 088 – 361 55 55.

BIJLAGE 1 – VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT

Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag

Geeft u in de e-mail (meldpunt@overijssel.nl) naar ons of in een telefoongesprek (038 499 88 99) altijd aan dat het gaat om de Wet natuurbescherming – soortenbescherming, de naam van het project en ons kenmerk van dit besluit (2020/0176034). Daarmee is direct duidelijk voor welk deel van de organisatie de melding of uw verzoek tot contact bestemd is.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

1. Deze ontheffing is alleen geldig voor (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
2. Minimaal zeven werkdagen voor aanvang van de werkzaamheden informeert u ons over de startdatum door een e-mail te sturen naar meldpunt@overijssel.nl. Geeft u bij de melding aan:
 - de contactpersoon ter plaatse, inclusief het 06-telefoonnummer van de contactpersoon;
 - de naam van de begeleidend ecologisch deskundige⁷, inclusief het 06-telefoonnummer van deze persoon;
 - het adres waar de werkzaamheden worden uitgevoerd;
 - het kenmerk van deze beschikking (2020/0176034).Wanneer contactgegevens wijzigen, informeert u ons hierover.
3. De ontheffinghouder neemt direct contact op met het Overijssel Loket, telefoonnummer 038 499 88 99 als bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen. Als het voorkomen van overtreding van verbodsbepalingen niet mogelijk is moet u de activiteiten direct staken. De effecten van de activiteiten voor de aangetroffen soort moet de ontheffinghouder in beeld brengen en doorgeven. Daarbij moeten ook de maatregelen worden meegenomen die nodig zijn om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen. Alleen na toestemming van de provincie mag het werk worden hervat.
4. Als de ontheffinghouder het voornemen heeft af te wijken van de uitvoeringsperiode, de voorgeschreven middelen of van de voorgenomen handelingen als weergegeven in de aanvraag, dan dient hij dit - voorafgaand aan de voorgenomen wijzigingen - ter goedkeuring voor te leggen aan de provincie. Dit is nodig omdat voor deze wijzigingen opnieuw de effecten op de betrokken soorten beoordeeld moet worden. Alleen na schriftelijke toestemming van de provincie is de voorgenomen afwijking toegestaan. Neem hiervoor contact op met het bevoegd gezag via een e-mail naar meldpunt@overijssel.nl.

⁷ De provincie Overijssel verstaat onder een ecologisch deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soort specifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie en/of
- op HBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soorten herkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau welke is aan gesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of bescherming.

Soortspecifiek

5. U dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare perioden van de levendbarende hagedis. De kwetsbare periode van de voortplanting loopt grotendeels van april tot en met augustus. De kwetsbare periode van de winterrust loopt van oktober tot en met half april. De genoemde perioden kunnen eerder of later beginnen of eindigen, afhankelijk van de lokale klimatologische omstandigheden en afhankelijk van de meteorologische omstandigheden voorafgaand aan of tijdens de werkzaamheden. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een ecologisch deskundige op het gebied van de levendbarende hagedis.
6. Er vinden geen werkzaamheden plaats in en aan bosranden, houtstapels en andere geschikte leefgebieden voor levendbarende hagedissen. Deze locaties worden voorafgaand aan de werkzaamheden afgezet met een lint zodat deze niet onverhoopt worden aangetast.

Nieuw leefgebied realiseren

7. In de periode februari tot en met juli 2020 is nieuw leefgebied voor de levendbarende hagedis gerealiseerd. Het nieuwe leefgebied moet minimaal aan de volgende voorwaarden voldoen:
 - Het te compenseren leefgebied wordt gerealiseerd op de locatie als opgenomen in bijlage 3;
 - Het bevat een slenk, een flauwe talud bij de oever en een houtwal op de wijze als geïllustreerd in bijlage 4.
 - Het is van minimaal vergelijkbare oppervlak als het te verwijderen leefgebied;
 - Het te compenseren gebied is aantoonbaar geschikt voor zowel voortplanting als overwintering met structureel habitat met kruidenrijke grassoorten geschikt voor levendbarende hagedissen;
 - Er zijn open zon beschreven, snel opwarmende plekken van minimaal vergelijkbare oppervlak en kwaliteit als het huidige te verwijderen leefgebied;
 - er zijn evenveel schuilplekken als in het huidige leefgebied, in de vorm van boomstronken en/of takkenrillen.
8. Voor de start van de werkzaamheden en het ongeschikt maken van het huidige leefgebied, wordt het nieuwe leefgebied aantoonbaar gebruikt door de levendbarende hagedis als nieuw leefgebied.

Ongeschikt maken huidige leefgebied

9. U zorgt dat de levendbarende hagedis de tijd heeft om het huidige leefgebied te verlaten voordat de werkzaamheden starten. Dit doet u door het terrein ongeschikt te maken buiten de kwetsbare perioden (zie voorschrift 5). Het ongeschikt maken dient te gebeuren door de volgende stappen te doorlopen:
 - a) Gefaseerd het werkterrein ontoegankelijk maken volgens de methoden beschreven in het kennisdocument van de levendbarende hagedis §3.5 en §3.6;
 - b) Bovenstaande in één richting uit en wel in de richting van het nieuwe leefgebied;
 - c) Na het ongeschikt maken een controle uit te voeren op aanwezigheid van dieren. Deze controle dient uitgevoerd te worden buiten de kwetsbare perioden en onder gunstige weersomstandigheden. Dit kan middels het uitleggen van plaatjes of andere in het kennisdocument van de levendbarende hagedis genoemde methoden;
 - d) Bij aanwezigheid van de levendbarende hagedis dient u de dieren de gelegenheid te geven naar hun nieuwe leefgebied te trekken en/of over te zetten. U kunt de dieren overzetten door middel van handvangsten, vangpotten of het leggen van tapijttegels;
 - e) Er wordt opnieuw een controle uit gevoerd op aanwezigheid van dieren. Indien nodig worden stappen c en d herhaalt of aanvullende maatregelen genomen, totdat geen dieren meer worden aangetroffen. Het werkterrein dient in minimaal 3 inventarisatierondes gecontroleerd te worden.
10. Werkzaamheden mogen alleen gestart worden als uit controle door de deskundige ecooloog blijkt dat er geen levendbarende hagedissen meer aanwezig zijn. Ook dient u te voorkomen dat de soort terugkeert tijdens de werkzaamheden. U kunt bijvoorbeeld schermen plaatsen of een soortgelijke maatregel toe te passen. De ecologisch deskundige op het gebied van de levendbarende hagedis ziet hierop toe.

11. Het begin van de Blokstegenweg is verhard tot enkele tientallen meters voor het punt waar de doorsnijding tussen het plangebied en het compensatiegebied ligt. U zorgt dat het (werk)verkeer geen dieren kan doden of verstoren. Dit doet u door het verkeer vanaf de verharding direct het reeds ongeschikt gemaakte plangebied in te leiden.

Beheer

12. De [REDACTED] dient ervoor te zorgen dat het toekomstige beheer in het te compenseren leefgebied wordt aangepast aan de ecologische vereisten van de levendbarende hagedis. Ook dient dit gebied geschikt te zijn als leefgebied voor een vergelijkbare populatiegrootte levendbarende hagedissen als in het oude leefgebied. Het maaibeheer vindt gefaseerd plaats en wordt uitgevoerd conform bijlage 6 van dit besluit.

Overige zaken

13. De werkzaamheden voert u uit in overeenstemming met bovengenoemde voorschriften en door of onder begeleiding van een ecologisch deskundige op het gebied van de levendbarende hagedis.
14. U houdt een ecologisch logboek bij of laat dit bijhouden door bijvoorbeeld de ecologisch deskundige. Uit dit logboek blijkt aantoonbaar hoe en waarom uitvoering is gegeven aan de bovengenoemde voorschriften. Het gaat dan om het bijhouden van data van uitvoeren in relatie tot weersomstandigheden, wijze van ongeschikt maken, resultaten controle, het aantal dieren dat is overgezet, hoe is voorkomen dat dieren terugkeren, hoe voorkomen wordt dat dieren op de weg gedood en/of verwond worden, wijze van inrichting nieuwe leefgebied en het beheer ervan en oplossingen bij onverwachte soorten of situaties. Het ecologisch logboek is op de werklocatie aanwezig en wordt op verzoek van de handhaver aan hem/haar getoond.

BIJLAGE 2 - OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT

In deze bijlage zijn de overwegingen bij het besluit opgenomen. Het besluit en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De overwegingen zijn als volgt opgebouwd:

A	BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER	8
A1	Bevoegdheid	8
	A1.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd	8
A2	Procedure	8
	A2.1 Overeenstemming andere provincie	8
	A2.2 Adviesverzoek aan gemeente	8
	A2.3 Relevante overige besluiten	8
A3	Toetsingskader soorten	8
	A3.1 Wettelijke regels	8
	A3.2 Provinciaal beleid	9
B	WEERGAVE VAN DE FEITEN	9
B1	Aanvraag ontheffing beschermde soorten	9
	B1.1 Omschrijving van het project / activiteiten	9
	B1.2 Doel van het project	10
	B1.3 Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd	10
	B1.4 Periode	10
	B1.5 Onderliggende documenten	10
	B1.6 Aanvullende gegevens	10
C	TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN	11
C1	Inhoudelijke beoordeling	11
	C1.1 Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek	11
	C1.2 Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding	11
	C1.3 Beschrijving noodzaak ontheffing	14
	C1.4 Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging	14
	C1.5 Wettelijk belang van het project	14
	C1.6 Toetsing aan overige vereisten	14
	C1.7 Zorgplicht blijft altijd gelden	14
D	Slotconclusie	14

A BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER

A1 Bevoegdheid

A1.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op het grondgebied van Overijssel. De activiteiten vallen niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Besluit natuurbescherming⁸. In dat geval zijn Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel bevoegd tot het nemen van besluiten op basis van de Wnb (art. 1.3, eerste lid).

Als de activiteiten ook gevolgen heeft voor populaties van soorten op het grondgebied van de aangrenzende provincie (Wnb, art. 1.3, derde lid) stemmen wij ons besluit af met gedeputeerde staten van die provincie.

A2 Procedure

De procedure voor het verlenen van de ontheffing is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5 van de Wnb. Daarbij zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

A2.1 Overeenstemming andere provincie

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op ons grondgebied. De effecten van het project op beschermde soorten zijn beperkt tot ons grondgebied. Overeenstemming met een andere provincie is niet nodig.

A2.2 Adviesverzoek aan gemeente

Wij hebben de aanvraag naar het college van burgemeester en wethouders van Gemeente Hof van Twente gestuurd met het verzoek om advies. De gemeente is vier weken de gelegenheid geboden om te reageren.

Zij heeft van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt.

A2.3 Relevante overige besluiten

Wij wijzen u erop, dat er ook andere besluiten nodig zijn voordat u de voorgenomen activiteiten uitvoert. Voor zover ons bekend gaat het om de volgende besluiten:

Naam wet en van toepassing zijnde artikel	Bevoegd bestuursorgaan en adres
Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, art. 2.1 en/of art. 2.2	Gemeente Hof van Twente

A3 Toetsingskader soorten

Een ontheffing kan worden verleend als aan verschillende kaders is voldaan. In deze paragraaf beschrijven we kort aan welke kaders wordt getoetst.

A3.1 Wettelijke regels

Een verzoek tot ontheffing wordt beoordeeld op basis van de regels, zoals deze zijn opgenomen in hoofdstuk 3, paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Bij ons oordeel houden we tevens rekening met het derde lid van artikel 1.10 Wnb.

⁸ Art. 1.3, eerste lid Besluit natuurbescherming

Ook het Besluit natuurbescherming⁹ en (soms) de Regeling natuurbescherming¹⁰ zijn voor de toetsing relevant.

A3.2 Provinciaal beleid

Naast de wettelijke regels hebben wij beleid opgesteld in onze Omgevingsvisie. De regels, die daaruit voortkomen, zijn vastgelegd in onze Omgevingsverordening Overijssel 2017 (hoofdstuk 7 Natuur). Hierin zijn onder andere regels met betrekking tot een vrijstelling van bepaalde soorten weergegeven.

In onze Beleidsregel Natuur Overijssel 2017¹¹ is vastgesteld dat wij kennisdocumenten soorten¹² (voorheen de soortenstandaarden) betrekken bij de afweging tot het verlenen van een ontheffing op basis van de artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wnb.

B WEERGAVE VAN DE FEITEN

B1 Aanvraag ontheffing beschermde soorten

B1.1 Omschrijving van het project / activiteiten

Aanvrager wil 5 woningen bouwen in het buitengebied. Het projectgebied kenmerkt zich door een ruig grasland met daaromheen bos, een sloot en een houtwal. In het perceel is een ondiepe greppel aanwezig.

Figuur 1 – huidige projectgebied

⁹ Art. 3.9 Besluit natuurbescherming

¹⁰ Art. 3.22 Regeling natuurbescherming i.s.m. art. 3.25 Besluit natuurbescherming

¹¹ Art. 4.2.1 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

¹² Te raadplegen via: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

In de periode oktober 2020 tot maart 2021 wordt de grond bouwrijp gemaakt en vinden de voorbereidende grondwerkzaamheden plaats. De nieuwbouwwoningen worden geïntegreerd in het landschap. Elke woning krijgt een eigen oprit. Rondom het plangebied wordt een sloot gegraven. Delen van het plangebied, zoals de slootaluds en de houtwal, blijven behouden. In de afbeelding hieronder is de voorgenomen ruimtelijke inrichting weergegeven.

De inrichtingswerkzaamheden worden uitgevoerd door een aannemer. De hoofdwerkzaamheden bestaan uit het noodzakelijke grondverzet en het vervolgens bouwen van de woningen en de aanleg van de verharding en beplantingen.

Figuur 2 – Inrichting na de werkzaamheden

B1.2 Doel van het project

Realisatie nieuwbouwwoningen in het kader van rood voor rood regeling.

B1.3 Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd

U vraagt ontheffing aan voor levendbarende hagedis van het verbod om deze te vangen¹³ en voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen¹⁴.

B1.4 Periode

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 1 maart 2020 tot en met 1 maart 2025.

B1.5 Onderliggende documenten

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn de volgende documenten toegezonden:

- Aanvraagformulier Wnb;
- Ondertekende en gedateerde machtiging;
- EcoReest, 4 oktober 2017. Quickscan Wet Natuurbescherming.
- Buiting Advies BV, Oktober 2018. Onderzoek naar levendbarende hagedis en hazelworm Azelo.
- Buiting Advies BV, februari 2020 en herziene versie van juni 2020. Activiteitenplan levendbarende hagedis Blokstegenweg Azelo.
- Buiting Advies BV, februari 2020 en herziene versie van juni 2020. Ecologisch werkprotocol.
- Aanvullende informatie van 22 juli 2020. Maatregelen en planning.
- Aanvullende informatie van 22 juli 2020. Beheerplan compensatiegebied levendbarende hagedis Blokstegenweg Azelo door Stichting Twickel.

B1.6 Aanvullende gegevens

Op 10 april 2020 en 15 juli 2020 zijn aanvullende gegevens gevraagd. Deze gegevens zijn op 6 juli 2020¹⁵ en 22 juli 2020¹⁶ ontvangen.

¹³ Art. 3.10, eerste lid, sub c Wnb

¹⁴ Art. 3.10, eerste lid, sub b Wnb

¹⁵ EDO-kenmerk 2020/0188143, 2020/0188144, 2020/0188146 en 2020/0188148.

C TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN

C1 Inhoudelijke beoordeling

Onze Omgevingsverordening geeft voor uw handeling en betrokken soorten geen vrijstelling. We betrekken wel het kennisdocument van de levendbarende hagedis bij onze toetsing.

C1.1 Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek

Middels bureau- en veldonderzoek is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermde soorten. In het rapport 'Onderzoek naar levendbarende hagedis en hazelworm Azelo¹⁷' wordt beschreven hoe dit onderzoek is uitgevoerd. Op hoofdlijnen komt dit neer op:

- Quickscan in 2017 naar vogels, marterachtigen, vleermuizen, levendbarende hagedis en hazelworm.
- Aanvullend onderzoek naar levendbarende hagedis en hazelworm in augustus en september 2018.

Het onderzoek naar levendbarende hagedis voldoet aan de geldende protocollen en het kennisdocument. Wij beoordelen deze als voldoende om aanwezigheid van de soort te kunnen aantonen.

De levendbarende hagedissen zijn verspreid door het plangebied aangetroffen, zie ook afbeelding 4 op pagina 8 van het rapport. De waarnemingen concentreerde zich met name in de sloottaluds en bosranden. Tijdens het uitgevoerde onderzoek zijn tussen de 1-3 levendbarende hagedissen per ronde waargenomen. Het werkelijke aantal hagedissen in het plangebied en de directe omgeving ligt naar verwachting vele malen hoger. Zeer waarschijnlijk maken de hagedissen gebruik van tenminste het gehele westelijk deel van het plangebied. Het oostelijk gelegen deel is met uitzondering van de ondiepe greppel en de houtwal langs Blokstegenweg matig geschikt als leefgebied voor de levendbarende hagedis.

C1.2 Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding

Door de werkzaamheden wordt leefgebied van de levendbarende hagedis vernietigd.

De voorgestelde mitigerende maatregelen, zoals beschreven in de aanvraag, zijn voldoende. Wel leggen we aanvullende voorschriften op. De voorgestelde maatregelen komen overeen met bestaande methoden zoals beschreven in het kennisdocument van de levendbarende hagedis. Met deze maatregelen worden negatieve effecten op deze soort zoveel mogelijk geminimaliseerd. In de voorschriften (bijlage 1) zijn de voorgestelde maatregelen vastgelegd. In hoofdlijnen komen deze neer op:

- Werken buiten de kwetsbare perioden;
- Voorkomen dat dieren worden gedood of verwond;
- Ongeschikt maken van het huidige leefgebied;
- Maatregelen nemen om te voorkomen dat levendbarende hagedis terugkeert naar het huidige leefgebied;
- Nieuw leefgebied realiseren.

Voorkomen dat dieren worden gedood

Om te voorkomen dat dieren worden gedood of verstoord is het van belang dat het werkterrein buiten de kwetsbare perioden gefaseerd ongeschikt wordt gemaakt. De kwetsbare periode van de voortplanting loopt grotendeels van april tot en met augustus. De kwetsbare periode van de winterrust loopt van oktober tot en met half april. De genoemde perioden kunnen eerder of later beginnen of eindigen, afhankelijk van de lokale klimatologische omstandigheden en afhankelijk van de meteorologische omstandigheden voorafgaand aan of tijdens de werkzaamheden. Bij werkzaamheden waarbij naast de vegetatiestructuur ook de bodem beïnvloed wordt, zoals bij dit project, kan het gehele jaar als kwetsbare periode worden aangemerkt¹⁸. De minst kwetsbare periode voor werkzaamheden is dan de periode direct na de winterslaap en vóór de dracht, ofwel de periode vanaf half april tot en met half mei. Aanvrager heeft een andere periode en planning voorgesteld (zie bijlage 5 van dit besluit). Voordat de overwintering start heeft aanvrager nieuw, geschikt leefgebied gerealiseerd waarnaar de levendbarende hagedis na de

¹⁶ EDO-kenmerk 2020/0206133.

¹⁷ EDO-kenmerk 2020/0188143, Hoofdstuk 2 en 3.

¹⁸ Kennisdocument levendbarende hagedis, pagina 6 en 7 en 22.

voortplanting naartoe kan trekken. Tijdens trek en voortplanting wordt het gebied dan ongeschikt gemaakt (zie paragraaf op de volgende pagina). Wij kunnen hierin meegaan, mits aan de voorwaarden wordt voldaan als beschreven in de paragraaf "ongeschikt maken huidige leefgebied" en dit pas gedaan word als de jongen mobiel zijn. Dit kan duren tot in oktober. Werkzaamheden, zoals ongeschikt maken, mogen pas na die tijd starten.

Aanvrager zorgt ervoor dat het (bouw)verkeer geen dieren dood of verstoort. Het begin van de Blokstegenweg is verhard, tot enkele tientallen meters voor het punt waar de doorsnijding tussen het plangebied en het compensatiegebied ligt. Het verkeer wordt vanaf deze verharding direct het reeds ongeschikt gemaakte plangebied ingeleid. Het gedeelte waar de levendbarende hagedissen de weg oversteken naar hun nieuwe leefgebied blijft hierdoor vrij van het werkverkeer. Aanvrager draagt zorg dat ook ander verkeer de dieren tijdens de trek naar het nieuwe leefgebied niet gedood of verwond worden, bijvoorbeeld door plaatsen van schermen of andere in het kennisdocument beschreven methoden.

Er vinden geen werkzaamheden plaats: in en aan bosranden, houtstapels en andere geschikte leefgebieden voor levendbarende hagedissen. Deze locaties worden voorafgaand aan de werkzaamheden afgezet met een lint zodat deze niet onverhoopt worden aangetast.

Nieuw leefgebied inrichten en beheren

Het perceel ten noorden van het plangebied wordt geschikt gemaakt voor de levendbarende hagedis (zie bijlage 4). Het heeft een oppervlak van ongeveer 8000 m² en is van ongeveer dezelfde grootte als het huidige leefgebied. Dit perceel is reeds in eigendom van de aanvrager en zal beheerd worden ten behoeve van de levendbarende hagedis.

Voordat het huidige leefgebied ongeschikt gemaakt wordt, zal aanvrager nieuw leefgebied voor de levendbarende hagedis realiseren. Door dit tijdig en op korte afstand te realiseren kan de soort het nieuwe leefgebied ontdekken en verkennen. Het nieuwe leefgebied is in februari 2020 gerealiseerd en in juni/juli zijn aanvullende maatregelen genomen om het gebied extra aantrekkelijk te maken. Doordat het nieuwe leefgebied in februari al is gerealiseerd heeft het zich al kunnen ontwikkelen tot geschikt leefgebied. Het gebied ligt aan de overzijde van het huidige leefgebied en is te bereiken middels een houtsingel. Het achterland van het nieuwe leefgebied grenst aan Landgoed Olthof dat ook als leefgebied voor de levendbarende hagedis kan worden gebruikt. Door deze maatregelen is het aannemelijk dat de levendbarende hagedissen het nieuwe leefgebied zullen vinden en in gebruik nemen.

Ter voorbereiding is in 2019 het perceel voorzien van lijnvormige landschapselementen. De vegetatie bestaat met name uit grassen. Het perceel wordt begrensd door een oude houtwal, een recent aangeplante houtsingel, een sloot en de Blokstegenweg. Het plangebied loopt globaal af van zuidoost naar het noordwesten. In het noorden, het laagste deel van het plangebied, ligt een poel die is omzoomd door met name wilgen.

Om het compensatiegebied geschikt te maken voor levendbarende hagedissen zijn in februari 2020 de volgende aanpassingen door de aanvrager gedaan:

- Het vergroten van de vegetatiestructuur;
- Het vergroten van de hoeveelheid voedsel (insecten en andere ongewervelden) door het vergroten van de kruidenrijkdom;
- Het aanbrengen van nat/droog gradiënten in het maaiveld;
- Het creëren van veilige schuilplekken en locaties om te zonnen.

In bijlage 4 is op kaart en met foto's weergegeven hoe het nieuwe leefgebied ingericht is. Na aanvullende vragen van ons is de adviserend ecooloog ter plekke geweest om de ontwikkeling van het gebied te monitoren. Aanvullend zullen extra stobbenril (75 m. lang 3 m. breed) en een twee stobbenhopen (3x3 m.) aangelegd worden in juni/juli om de voortplantings- en (winter)rustplaatsen in het compensatiegebied verder te verhogen. Aangezien dit een belangrijke voorwaarde is voor een geschikt leefgebied (kennisdocument levendbarende hagedis, paragraaf 3.3) nemen wij dit op als voorschrift.

Huidige leefgebied ongeschikt maken

Het huidige leefgebied dient ongeschikt gemaakt te worden voordat de werkzaamheden starten. Dit dient te gebeuren onder begeleiding van een deskundig ecooloog op het gebied van de levendbarende hagedis. Aanvrager stelt voor dit tussen het voortplanting- en overwinteringsseizoen te doen, namelijk in september. Om te voorkomen dat tijdens het ongeschikt maken van het terrein dieren worden gedood dienen voorzorgsmaatregelen genomen te worden. Aanvrager geeft aan dat ze het huidige leefgebied ongeschikt maken door de vegetatie korter te houden dan 15 cm. Voordat ze ongeschikt maken vangen ze de eventueel nog aanwezige hagedissen met behulp van plaatjes en verplaatsen ze de dieren naar het nieuwe leefgebied. Deze maatregelen zijn echter onvoldoende om te voorkomen dat exemplaren van de levendbarende hagedis worden gedood.

Ook dient vangen zoveel mogelijk voorkomen te worden om verstoring te voorkomen.

Omdat het belangrijk is dat de juiste werkwijze gebruikt wordt, schrijven we hiertoe aanvullende maatregelen voor.

Het ongeschikt maken dient te gebeuren door de volgende stappen te doorlopen:

1. Gefaseerd het werkterrein ongeschikt te maken¹⁹;
2. Bovenstaande in één richting uit, naar het nieuwe leefgebied toe;
3. Na het ongeschikt maken een controle uit te voeren op aanwezigheid dieren. Dit kan middels het uitleggen van plaatjes;
4. De nog aanwezige dieren worden weg gevangen door middel van handvangsten, vangpotten en/of het leggen van tapijttegels;
5. Er wordt opnieuw een controle uit gevoerd op aanwezigheid van dieren. Indien nodig worden stappen 3 en 4 herhaalt totdat geen dieren meer worden aangetroffen;
6. Er vind een laatste inspectie plaats 1 á 2 dagen voorafgaand aan de werkzaamheden door de deskundig ecooloog. Alleen als er geen dieren aanwezig zijn mogen de bouwwerkzaamheden worden opgestart;
7. Het werkterrein wordt afgeschermd om te voorkomen dat dieren terugkeren en tijdens de trek worden gedood bij werkzaamheden. Maatregelen kunnen zijn: het frezen van een weringsstrook van minimaal 5 meter, het plaatsen van een reptiel werend scherm of soortgelijke maatregelen.

Door deze stappen te doorlopen wordt voorkomen dat dieren worden gedood.

Toekomstig beheer

Het huidige perceel is van Stichting Twickel (de aanvrager). Zij is en blijft verantwoordelijk voor een juist beheer van dit leefgebied voor de levendbarende hagedis. Om het gebied kwalitatief geschikt te houden voor de lange termijn is het belangrijk dat het beheer daarop is afgestemd en het perceel geschikt blijft voor levendbarende hagedis. In bijlage 6 is opgenomen op welke wijze hier uitvoering aan wordt gegeven.

Staat van instandhouding

De levendbarende hagedis staat op de rode lijst als 'gevoelig'. De reden van achteruitgang is de vernietiging van habitat (ontginningen), het afnemen van de kwaliteit van overgebleven leefgebied door verdroging en eutrofiëring en de daarmee gepaard gaande versnippering van populaties. Door nieuw leefgebied te realiseren ter compensatie van de huidige leefgebied, blijft evenveel leefgebied beschikbaar voor de soort als in de huidige situatie. Populaties zijn niet afgesneden van elkaar en er kan nog uitwisseling plaatsvinden. Het (toekomstig) beheer is afgestemd op de eisen die de soort eraan stelt. Hierdoor blijft het leefgebied kwalitatief behouden voor de lange termijn en zullen er geen negatieve effecten zijn op de populatie. De staat van instandhouding van de populatie is hiermee gegarandeerd.

¹⁹ Zie ook §3.5 en 3.6 van het kennisdocument van de levendbarende hagedis

C1.3 Beschrijving noodzaak ontheffing

De voorgenomen werkzaamheden ten behoeve van nieuwbouw leiden tot het vernietigen van leefgebied van levendbarende hagedis. Om de levendbarende hagedis te verplaatsen naar nieuw – te realiseren – leefgebied, wilt u de aanwezige dieren vangen. Voor de overtreding van deze verboden heeft u een ontheffing nodig.

C1.4 Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging

Wij zijn van oordeel dat er geen andere bevredigende oplossing aanwezig is.

Momenteel is een onherroepelijk vastgesteld bestemmingsplan van kracht dat aangeeft dat op het desbetreffende perceel een 5-tal woningen mogen worden gerealiseerd. Deze ruimte wordt verkregen uit een rood- voor- roodregeling. Er is geen alternatieve locatie voor deze ontwikkeling aanwezig.

Het is niet mogelijk het terrein zo in te richten dat hier vijf woningen inclusief de bijbehorende verhardingen worden gerealiseerd en het functioneren van voortplantings- of rustplaatsen van de levendbarende hagedis niet wordt aangetast in het plangebied. Ter compensatie wordt een nieuw leefgebied ingericht ten noorden van het huidige leefgebied. Dit nieuwe leefgebied wordt door Stichting Twickel beheerd en geschikt gehouden voor de levendbarende hagedis. De planning is aangepast aan de kwetsbare perioden van de levendbarende hagedis en er wordt bij de werkzaamheden rekening gehouden met de populatie levendbarende hagedissen door voldoende maatregelen te nemen.

C1.5 Wettelijk belang van het project

De voorgenomen activiteiten zijn volgens de aanvraag nodig *in het belang van in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden of van kleinschalige bouwactiviteiten, met inbegrip van het daarop volgende gebruik van het gebied of het gebouwde*²⁰. Aanvrager geeft aan dat aan dit belang wordt voldaan omdat het een ruimtelijke ontwikkeling betreft die past binnen het vigerend bestemmingsplan.

Wij zijn van oordeel dat het wettelijk belang, zoals weergegeven in de aanvraag, voldoende is aangetoond. In het kader voor een rood voor rood regeling vindt er nieuwbouw plaats in het projectgebied.

C1.6 Toetsing aan overige vereisten

Op basis van de Wnb²¹ houden wij bij onze besluiten rekening met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied. Ook nemen we regionale en lokale bijzonderheden mee in de overweging. Wij zien geen aanleiding om aan de gevraagde ontheffing extra voorschriften te verbinden op basis van artikel 1.10, derde lid Wnb.

C1.7 Zorgplicht blijft altijd gelden

Ongeacht wat in het besluit is weergegeven geldt altijd de zorgplicht, zoals deze is weergegeven in de Wnb²². De zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving.

D Slotconclusie

De ontheffing van de verbodsbepalingen om vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van levendbarende hagedis opzettelijk te beschadigen of te vernielen²³, kan op basis van de wettelijke en beleidsmatige regels worden verleend. De gunstige staat van instandhouding van de betrokken soorten worden niet aangetast. Wij zijn van oordeel dat voor het doel van het project geen andere bevredigende

²⁰ Art. 3.10, tweede lid sub. a Wnb

²¹ Art. 1.10, derde lid Wnb

²² Art. 1.11, eerste en tweede lid Wnb

²³ Art. 3.10, eerste lid Wnb

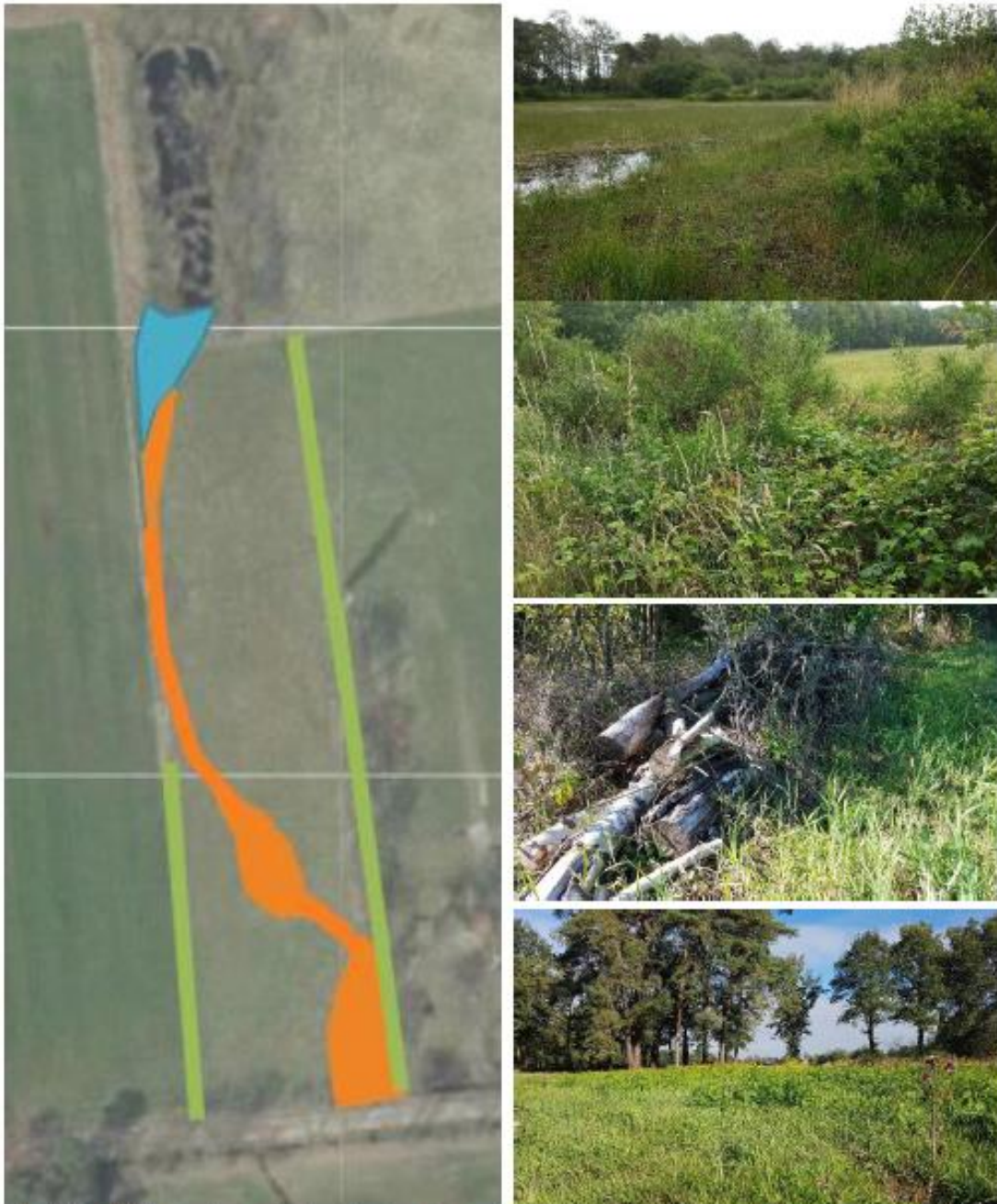
oplossing is waarbij minder negatieve effecten op de beschermde soort optreden. Daarnaast zijn wij van oordeel dat er een wettelijke belang is om de negatieve effecten op de betrokken soort te rechtvaardigen. We verbinden wel voorschriften aan de ontheffing.

BIJLAGE 3 – KAART LOCATIE NIEUW LEEFGEBIED

Figuur 3 – In het rood het huidige leefgebied van de levendbarende hagedis. In het oranje het nieuw in te richten leefgebied.

BIJLAGE 4 – KAART EN FOTO'S HERINRICHTING NIEUW LEEFGEBIED

Afbeelding 13: Inrichtingsschets van het plangebied met de te graven sloek (oranje) en de aan te leggen flauwere oever van de poel (blauw) en houtwallen/singels (groen). Rechts zijn referentiebeelden van geschikt leefgebied en schuilplaatsen van de levendbarende hagedis weergegeven.

BIJLAGE 5 – PLANNING WERKZAAMHEDEN

BIJLAGE 6 – BEHEERPLAN